

Список використаних джерел:

1. Гречко А.В. Перспективи реформування податкової системи України в умовах євроінтеграції / А.В.Гречко // Проблеми економіки. – №3. – 2014. – С. 60–70.
2. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. / Л.О. Миргородська – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
3. Ногінова Н.М. Необхідність реформування податкової політики України в умовах євроінтеграції / Н.М. Ногінова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: збірник наукових праць; ред. кол.: І.Д. Пасічник, О.І. Дем'янчук. – Острог: вид-во націон. ун-ту «Острозька академія», 2014. – Випуск 25. – С.141–145.
4. Податкова система: Навчальний посібник / В.Г.Баранова, О.Ю. Дубовик, В.П. Хомутенко та ін.; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с
5. Пугаченко О.Б. Діяльність податкових органів у зарубіжних країнах /О.Б. Пугаченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22%282%29_ekon/stat_20_1/28.pdf
6. Соколовська А.М. Податкова політика в Україні у контексті її впливу на розвиток економіки / А.М.Соколовська // Фінанси України. - 2006. - № 9. - с.65
7. Ревун В.І. Про реформування й модернізацію податкової системи / В.І. Ревун // Фінанси України. - 2006. - № 6. - С.27.
8. Податкова система в Україні та податкова політика на сучасному етапі [Електронний ресурс] - режим доступу: bagato-referativ.com.ua

Стаття надійшла до редакції 8.11.2017

УДК 342.922:346.7

Ткаченко Олександр Юрійович
аспірант Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ: ПРАВОВА СКЛАДОВА

Проаналізовано існуючі доктринальні підходи щодо визначення поняття «адміністративно-правовий механізм» та сформована авторська позиція щодо розуміння зазначеного поняття. Позиція поширена на з'ясування змісту поняття «адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України». Встановлено та висвітлено основні елементи загальної характеристики адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України. Визначено структуру зазначеного механізму, а також місце й значення адміністративно-правової складової механізму у створенні необхідних правових умов для ефективного функціонування паливно-енергетичної сфери України. Запропоновано перелік достатніх умов для розвитку зазначеної сфери, які зумовлюють визначення відповідних особливостей правової складової адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України.

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм, реалізація державної політики, паливно-енергетична сфера України, адміністративно-правове забезпечення, правова складова механізму, децентралізація, Енергетичне Співтовариство.

Tkachenko O.Y. ADMINISTRATIVE AND LEGAL MECHANISM FOR REALIZATION OF THE STATE POLICY IN FUEL AND ENERGY SPHERE OF UKRAINE: LEGAL COMPOSITION

The existing doctrinal approaches to the definition of the "administrative-legal mechanism" and the author's position concerning the understanding of this concept have been formulated. The position is widespread to clarify the content of the concept of "administrative and legal mechanism for the implementation of state policy in the field of fuel and energy complex of Ukraine". The basic elements of the general characterization of the administrative-legal mechanism of the state policy implementation in the fuel and energy sector of Ukraine are established and elucidated. The structure of the indicated mechanism, as well as the place and importance of the administrative and legal component of the mechanism in creating the necessary legal conditions for the effective functioning of the fuel and energy sector of Ukraine, are determined. A list of sufficient conditions for the development of this sphere is proposed, which determine the corresponding features of the legal component of the administrative and legal mechanism for implementing the state policy in the fuel and energy sector of Ukraine.

Key words: administrative-legal mechanism, realization of state policy, fuel and energy sphere of Ukraine, administrative and legal support, legal component of the mechanism, decentralization, Energy Community.

Постановка проблеми. Проблемні питання та неузгодженості Енергетичної стратегії України (надалі – ЕСУ) до 2030 року [1], серед іншого, сприяли формуванню нової редакції Енергетичної стратегії України, яка має поставати державною політикою у паливно-енергетичній сфері (надалі – ПЕС) України. Проект нової ЕСУ до 2035 року – «Енергетична стратегія України до 2035 року: безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» [2] – 8 червня 2017 року було представлено на офіційному веб-сайті Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Насамперед, у проекті ЕСУ 2035 визначено стратегічні орієнтири розвитку ПЕС України. Так, основна мета ЕСУ 2035: 1) досягнути цільових показників з енергетичної безпеки та енергоефективності; 2) забезпечити інноваційне оновлення енергетичного сектору; 3) забезпечити його інтеграцію з енергетичним сектором ЄС [3]. Водночас, для реалізації мети ЕСУ2035 необхідно досягти низки важливих цілей, серед яких вагоме значення має «створення сучасної системи управління» [3].

Незважаючи на існування певного Плану дій задля реалізації положень ЕСУ 2035, зазначене Міністерство передусім зацікавлене в його уточненні та коригуванні, зокрема, щодо формування належного нормативно-правового забезпечення сучасної системи управління ПЕС України та якісної публічно-сервісної діяльності відповідних суб'єктів реалізації державної політики у ПЕС України. На сьогодні ключові «гравці» ПЕС України мають достатньо консолідовану думку з приводу необхідності якісного оновлення державної політики в зазначеній сфері та здійснення належних ініціатив щодо розробки ефективних механізмів досягнення цілей, у тому числі з боку представників наукового середовища. У зв'язку із зазначеним вище тема статті є актуальною як з наукової, так і практичної точки зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукового надбання, пов'язаного із вирішенням проблем формування та реалізації державної політики на сучасному етапі, у тому числі із дослідженням адміністративно-правових засад формування та реалізації такої політики, свідчить про існування багатьох праць, зокрема: 1) щодо політики у сфері електроенергетики: фахівців у галузі державного управління (І. Заремби, А. Праховника, Б. Слупського, О. Ставицької та ін.); 2) щодо концептуальних засад державної політики: фахівців у галузі політології та державного управління (М. О. Баймуратова, О. Кілієвича, О. О. Кучеренка, Ю. В. Ковбасюка, О. М. Рудіка, В. В. Тертички та ін.); 3) щодо базових теоретичних засад та перспектив розвитку паливно-енергетичного комплексу України: фахівців у галузі економіки (С. Алексєєнкова, К. Астапова, А. Блінова, С. Долинчука, С. Кулицького та ін.); 4) щодо адміністративно-правового регулювання окремих складових паливно-енергетичного комплексу України та адміністративно-правового забезпечення державного управління цим комплексом: фахівців в галузі адміністративного права (Я. Г. Вороніна, В. Г. Горобця, О. М. Губрієнка, М. О. Данилюка, О. М. Даценка, О. Є. Кострубицької, С. А. Лобанової, Н. В. Майданевич, В. В. Мирошніченка, А. В. Нікона, А. М. Новицького, О. В. Панібрацької, О. В. Сердюченка).

Водночас, відсутні спеціальні дослідження, що пов'язані із розробкою нових підходів щодо розробки сучасних механізмів реалізації державної політики у ПЕС України з урахуванням процесів децентралізації влади в Україні та європейської інтеграції країни, а також впровадження оновленої доктрини адміністративного права у сучасну практику інноваційного розвитку ПЕС України.

Формування цілей статті. Метою статті є визначення загальної характеристики адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України, а також місця, значення та особливостей його правової складової в умовах формування нової Енергетичної стратегії України 2035.

Виклад основного матеріалу. Теоретико-правовим підґрунтям нашого дослідження постають праці провідних українських вчених, зокрема, В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, В. П. Андрущенко, Ю. П. Битяка, В. В. Галунька, В. М. Гаращука, І. П. Голосніченка, С. Т. Гончарука, О. М. Єщук, Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова, Ю. І. Крегула, О. М. Ковалка, Н. А. Мамонтова, О. П. Полінець, С. Г. Стеценка, Ю. М. Тодики, М. В. Цвіка, Ю. С. Шемшученка та інших. Водночас, нормативно-правовим фундаментом роботи є передусім Конституція України [4], Угода про асоціацію України до Європейського Союзу [5], Договір про заснування Енергетичного Співтовариства [6], Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства [7], який було ратифіковано відповідним Законом України від 15 грудня 2010 року [8], проект нової Енергетичної стратегії України 2035 [2].

Вважаємо, що для досягнення мети нашого дослідження необхідно передусім визначитися із поняттям «державна політика у паливно-енергетичній сфері», опрацюванню якого були присвячені наші попередні дослідження. Стисло нагадаємо: узагальнення результатів існуючих доктринальних досліджень вчених (зокрема, І. В. Арістової, О. І. Безпалової, О. І. Кілієвича, І. Б. Коліушка, В. В. Тертички, О. Х. Юлдашева) дозволило надати визначення щодо поняття. Під державною політикою у паливно-енергетичній сфері України будемо розуміти стратегічний курс держави у паливно-енергетичній сфері,

який зумовлює систему цілей, завдань, основних напрямів діяльності суб'єктів формування та реалізації політики у зазначеній сфері, а також заходів (організаційних, правових економічних) та узгоджених дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб для забезпечення усталеного розвитку паливно-енергетичної сфери України, її інтеграції до енергетичної сфери Європейського Союзу. Водночас, встановлено, що доцільно розглядати дві стадії державної політики у ПЕС України: на першій стадії – йдеться про формування відповідної державної політики; на другій – про реалізацію зазначеної державної політики, включаючи моніторинг результатів реалізації.

Водночас, важливими постають також результати проведених нами досліджень, а саме: встановлено, що напрямами реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України, які мають поставати об'єктом адміністративно-правового регулювання, в умовах децентралізації влади та європейської інтеграції, передусім, мають бути: а) публічно-сервісний (надання адміністративних послуг); б) управлінський; в) забезпечення дисципліни і законності шляхом застосування заходів адміністративного примусу; г) забезпечення поновлення прав громадян та інших суб'єктів адміністративного права у адміністративних судах.

Виходячи із того, що зазначені вище напрями державної політики у ПЕС України пов'язані із процесами реалізації, які, у свою чергу, потребують належного механізму, у статті є доцільним з'ясувати значення розробки адміністративно-правового механізму для ефективної реалізації державної політики у зазначеній сфері, а також висвітлити його загальну характеристику в умовах формування нової Енергетичної стратегії України 2035.

Для отримання відповідей на поставленні питання проведено аналіз існуючих доктринальних досліджень у галузях адміністративного та інформаційного права, у яких опрацьовувалися питання, пов'язані із розробкою адміністративно-правових та інформаційно-правових механізмів. З'ясовано, що, наприклад, 1) у роботі [9] досліджувався організаційно-правовий механізм упровадження інновацій у судове управління; 2) у роботі [10] запропоновано та обґрунтовано модель організаційно-правового механізму співробітництва України з ЮНЕСКО; 3) у роботі [11] досліджувався організаційно-правовий механізм впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор в умовах розвитку інформаційного суспільства в Україні; 4) у роботі [12] опрацьовані складові частини адміністративно-правового механізму реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти; 5) у роботі [13] досліджувався механізм адміністративно-правового забезпечення інформації з обмеженим доступом в органах Національної поліції України; 6) у роботі [14] розкривається адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави. Водночас, під час дослідження складових та в цілому паливно-енергетичної сфери України (електроенергетика, нафтогазова складова тощо), наприклад у роботах [15-17], не було акцентовано увагу на формуванні адміністративно-правового механізму.

Ґрунтуючись на результатах аналізу зазначених наукових праць щодо розуміння поняття «адміністративно-правовий (організаційно-правовий) механізм», а також враховуючи зміст понять «механізм», «механізм держави» (наприклад, робота [18, с.128]), поняття «механізм виконавчої влади [19, с. 47, 48], у статті узагальнено існуючі точки зору та запропоновано власне розуміння змісту поняття «адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України». По-перше, системне світорозуміння сприяло визначенню значення та місця цього поняття на трьох рівнях: 1) з позиції надсистеми (системний правовий механізм реалізації державної політики у ПЕС України); 2) з позиції системи (системний адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у ПЕС України); 3) з позиції підсистеми (наприклад, за одним із критеріїв класифікації, складові адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у різних структурних елементах ПЕС України).

По-друге, трактування адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України зважає на важливість врахування і структурно-організаційної основи механізму державного управління, і структурно-функціонального розуміння механізму державного управління, і статички механізму реалізації державної політики у ПЕС України, і динаміки механізму реалізації державної політики у ПЕС України. По-третє, зміст поняття адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України виходить із усвідомлення підстав для акцентування уваги на важливості розгляду реалізації державної політики у ПЕС України як об'єкта адміністративно-правового регулювання, а саме: формування та розвитку публічно-сервісних суспільних відносин, управлінських суспільних відносин, відносин, які виникають під час застосування заходів адміністративного примусу; відносин, що виникають під час захисту порушених прав і свобод громадян та інших суб'єктів адміністративного права у адміністративних судах. По-четверте, під час визначення поняття адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України важливо зважати на взаємодоповнення та взаємозалежність низки понять, а саме: «механізм», «механізм реалізації (здійснення) функцій держави», «адміністративно-правове забезпечення», «механізм адміністративно-

правового регулювання», «адміністративно-правовий механізм» [14, с. 48]. По-п'яте, поняття адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України має враховувати необхідність існування системоутворюючого чинника у зазначеному механізмі: у статті запропоновано таким чинником вважати основну мету нової ЕСУ 2035, яка має досягатися у тому числі за допомогою адміністративно-правових засобів, способів та процедур.

Таким чином, пропонується визначення поняття «адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України»: це інтегративне утворення із: 1) цілісної, ієрархічної, реально працюючої системи суб'єктів реалізації відповідної політики, за допомогою яких здійснюється публічна влада і реалізуються передусім функції публічно-сервісного та управлінського характеру в умовах децентралізації влади в Україні; 2) це система взаємопов'язаних та взаємозалежних адміністративно-правових засобів та способів, за допомогою яких уповноважені суб'єкти реалізації державної політики здійснюють цілеспрямований вплив на суспільні відносини, які виникають у процесі реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України, задля досягнення основної мети Енергетичної стратегії України 2035 в умовах європейської інтеграції України.

Вважаємо за необхідне підкреслити, що ефективність адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України залежить як від внеску кожної складової зазначеного механізму у його ефективність, так і від налагодження конструктивної взаємодії між самими складовими та всередині складових. На нашу думку, всебічному, комплексному дослідженню зазначеного механізму може сприяти, серед іншого, аналіз його структурних елементів з урахуванням різних критеріїв класифікації. Наприклад, за критерієм «статика» («динаміка»), виникає потреба у визначенні наступної структури механізму: 1) статична складова: а) адміністративно-правова складова – правові норми передусім, адміністративного права та їхні юридичні джерела – відповідні нормативно-правові акти адміністративного законодавства; б) інституційна складова – система суб'єктів реалізації державної політики у ПЕС України; 2) динамічна складова – діяльність уповноважених суб'єктів щодо реалізації основних напрямів (функцій) державної політики у ПЕС України у відповідних формах (правова, організаційна) шляхом застосування належних методів. Усвідомлюючи важливість дослідження кожного структурного елемента адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України, вважаємо за доцільне передусім акцентувати увагу на аналізі адміністративно-правової складової зазначеного механізму.

Опрацювання існуючих доктринальних досліджень (наприклад, [10], [11], [14]) дозволило переконатися у відсутності усталеного визначення поняття «правова складова» і під час дослідження механізму реалізації правоохоронної функції держави, і під час дослідження механізму співробітництва України з ЮНЕСКО, і під час опрацювання механізму впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор України та ін. Узагальнюючи результати проведеного аналізу, у статті вважається за можливе під час визначення змісту поняття «адміністративно-правова складова адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України» виходити із розуміння змісту поняття «адміністративно-правове забезпечення», яке включає реалізацію, охорону, захист та відновлення, а, отже, створення надійних умов для здійснення чого-небудь [14, с. 41] за допомогою адміністративно-правових засобів. У нашому випадку йдеться про створення надійних правових умов для реалізації уповноваженими суб'єктами основних напрямів державної політики у ПЕС України під час формування нової Енергетичної стратегії України 2035, тобто, розроблення відповідної нормативно-правової бази. До речі, саме продовження формування нормативно-правової бази постає одним із пріоритетів Плану реалізації положень ЕСУ 2035, який визначений Міністерством енергетики та вугільної промисловості України.

Значення формування належної нормативно-правової бази (у тому числі її адміністративно-правової частини) у розробці ефективного адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України підтверджується також і необхідністю виконання Україною вимог Договору про заснування Енергетичного Співтовариства [6], приєднання до якого відбулося у 2010 році [7, 8]. Відповідно до положень зазначеного документа, Україна повинна: 1) гармонізувати національну нормативно-правову базу (у першу чергу, положення адміністративного законодавства) зі стандартами ЄС (ст. 10 Договору [6]); 2) імплементувати у національне законодавство положення Другого та Третього енергетичних пакетів. Слід зазначити, що кожний із енергетичних пакетів (надалі – ЕП) складається з директив та регламентів, прийнятих Радою та Парламентом ЄС. Цілком поділяємо висновок щодо значення адміністративно-правового забезпечення реалізації певних функцій держави (у нашому випадку – певних напрямів реалізації державної політики у ПЕС): «... саме завдяки праву та правовому регулюванню відбувається упорядкування суспільних відносин, забезпечується виділення та закріплення прав і свобод особи й інших учасників публічно-правових правовідносин, створюються відповідні правові механізми їх забезпечення та захисту» [20, с. 166].

Водночас, вважаємо за доцільне підкреслити, що у статті підтримується позиція В.Б.Авер'янова щодо органічної єдності управління та права в цілому, усієї системи його галузей [19, с. 20], щодо функціонально-цільової близькості даних суспільних інститутів [19, с. 21] – соціально-організуюча роль. Зазначена точка зору, у свою чергу, сприяла усвідомленню того, що і нормативно-правове (у тому числі адміністративно-правове) забезпечення, як складова частина адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України, спрямовано в кінцевому рахунку на забезпечення чіткої організації, необхідної впорядкованості суспільного життя, діяльності у ПЕС України. Тобто, виходячи із положень системного підходу, адміністративно-правове забезпечення, для досягнення зазначеної мети, має бути системним утворенням із відповідних нормативно-правових актів, як юридичних джерел адміністративного права та як ефективного юридичного засобу управління у паливно-енергетичній сфері України.

Грунтуючись на запропонованому визначенні поняття «адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у ПЕС України», ми встановили, що зміст існування адміністративно-правового забезпечення реалізації відповідних напрямів зазначеної політики (як і наприклад у монографії [14, с. 156]) полягає у формуванні необхідної правової бази (нормативно-правових актів), яка б створювала необхідні умови (але, на наш погляд, не достатні) для належного функціонування ПЕС України, «всебічно регламентувала особливості розподілу функцій між суб'єктами...» реалізації політики та «...специфіку виконання ними покладених на них обов'язків» [14, с. 156]). Водночас, основними достатніми умовами ефективного функціонування ПЕС України, на нашу думку, мають поставати наступні: 1) адекватне бачення ролі паливно-енергетичної сфери у створенні інноваційної, конкурентоспроможної економіки України на найвищому – концептуальному рівні; 2) формування свідомого та енергоефективного суспільства; 3) конструктивне впровадження у діяльність суб'єктів реалізації державної політики європейських інституційних принципів публічної адміністрації – децентралізації, субсидіарності та деконцентрації; 4) створення ефективних механізмів взаємодії галузі адміністративного права з іншими галузями права України для розвитку комплексного інституту права – «реалізація державної політики у ПЕС України».

З огляду на зміст останньої достатньої умови, вважаємо за необхідне підкреслити, що проведені нами дослідження щодо складу нормативно-правового забезпечення та характеру правового регулювання суспільних відносин у ПЕС України, який притаманний різноманітним нормативно-правовим актам (як елементам цього забезпечення), дозволили дійти наступних висновків. Спостерігається тенденція щодо існування так званих «комплексних» (або міжгалузевих) нормативно-правових актів, у статтях яких закріплені не лише норми адміністративного, але й кримінального, фінансового, трудового, інформаційного та інших галузей права. У роботі встановлено перелік таких нормативно-правових актів, які є нормативно-правовим підґрунтям реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України. Водночас, з'ясовано і перелік тих нормативно-правових актів, які безперечно постають елементами адміністративного законодавства України. Враховуючи існуючі обмеження щодо обсягу статті, перелік актів та їхніх різноманітних статей, в яких закріплені не лише норми адміністративного права, вважалося за можливе не наводити.

Висновки. Аналіз результатів проведеного дослідження дозволяє стверджувати, що мету статті досягнуто, оскільки:

– встановлено відсутність у науковому середовищі усталеного визначення поняття «адміністративно-правовий механізм». Надано узагальнююче визначення поняття «адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України», модель якого ґрунтується як на окремих існуючих доктринальних положеннях, так і на запропонованих вихідних засадах;

– висвітлено загальну характеристику адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України, а саме: а) є підсистемою правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України; б) структура адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України має дві основні взаємопов'язані частини (пов'язані із паливною промисловістю та електроенергетикою); в) адміністративно-правовий механізм значною мірою враховує необхідність реалізації європейських принципів децентралізації, субсидіарності та деконцентрації; г) системоутворюючим чинником адміністративно-правового механізму є основна мета нової ЕСУ 2035; д) адміністративно-правовий механізм – це єдність статичної та динамічної складових. Структура механізму за критерієм «статика» («динаміка») наступна: статика – адміністративно-правова складова, інституційна складова; динаміка – діяльність уповноважених суб'єктів у відповідних формах (правова, організаційна) шляхом застосування належних методів;

– усвідомлено доцільність визначення змісту поняття «адміністративно-правова складова механізму» із розуміння змісту поняття «адміністративно-правове забезпечення»; розкрито значення

адміністративно-правової складової механізму: передусім створення надійних правових умов для реалізації уповноваженими суб'єктами основних напрямів державної політики у паливно-енергетичній сфері України, з урахуванням виконання вимог Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;

– визначено особливості правової складової адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у паливно-енергетичній сфері України, а саме: а) має системну форму організації; б) є ефективним юридичним засобом управління; в) формує необхідну правову базу, яка повинна створювати необхідні умови для належного функціонування паливно-енергетичної сфери України; г) може мати «комплексний» (міжгалузевий) характер.

Подальші наукові дослідження передусім будуть присвячені визначенню ознак адміністративно-правового забезпечення реалізації державної політики у ПЕС України, з'ясуванню перспективних юридичних джерел адміністративного права, які сприятимуть розвитку правової складової адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у ПЕС України в умовах європейської інтеграції та децентралізації влади в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 року № 145-р. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/145-2006-p>.

2. Енергетична стратегія України до 2035 року: безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність. Проект. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/b26ouu>

3. Енергетична стратегія України до 2035 року: безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність: Презентація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/oHTcoe>.

4. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://goo.gl/8lmc8>.

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27 червня 2014 року [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://goo.gl/6VtyuH>.

6. Договір про заснування Енергетичного Співтовариства: Міжнародний документ від 25 жовтня 2005 року [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://goo.gl/82X1Js>.

7. Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства: Міжнародний документ від 24 вересня 2010 року [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://goo.gl/AuxZdU>

8. Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства: Закон України від 15 грудня 2010 року [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://goo.gl/EqAfDj>.

9. Арістова І. В. Удосконалення судового управління в Україні: організаційно-правові засади впровадження інновацій : монографія / І. В. Арістова, С. Ю. Белявська [за заг. ред. І. В. Арістової]. – К.: НУБіП України, 2016. – 194 с.

10. Арістова І. В. Проблеми правового регулювання співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні : монографія / І. В. Арістова, В. І. Курило, І. Ю. Крегул [за заг. ред. І. В. Арістової]. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 216 с.

11. Арістова І. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект: монографія / І. В. Арістова, В. І. Курило, О. Ю. Калугін ; [за заг. ред. І. В. Арістової]. – К. Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2014. – 193 с.

12. Нижник О. С. Адміністративно-правові засади реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О. С. Нижник. – ХНУВС, 2017. – 22 с.

13. Негодченко В. О. Адміністративно-правове забезпечення державної інформаційної політики органами Національної поліції України: автореф. дис... докт. юрид. наук: 12.00.07 / В. В. Негодченко. – ХНУВС, 2017. – 41 с.

14. Безпалова О. І. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави : монографія / О. І. Безпалова. – Х. : НікаНова, 2014. – 544 с.

15. Новицький А. М. Організаційно-правові засади державного управління у паливно-енергетичному комплексі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. М. Новицький ; Нац. акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2005. – 19 с.

16. Майданевич Н. В. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Н. В. Майданевич ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. – К., 2015. – 20 с.

17. Даценко О. М. Адміністративно-правове регулювання нафтогазового комплексу України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О. М. Даценко ; Класичний приватний університет. – Запоріжжя, 2016. – 20 с.

-
18. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. Енциклопедичний курс : підручник / О. Ф. Скакун. – [2-е вид, перероб. і доп.]. – Харків : Еспада, 2009. – 752 с.
19. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
20. Добкін М.М. Місцеві державні адміністрації України: становлення, розвиток та функціонування : монографія / М. М. Добкін. – Х. : Золота миля, 2012. – 567 с.

Стаття надійшла до редакції 02.10.2017